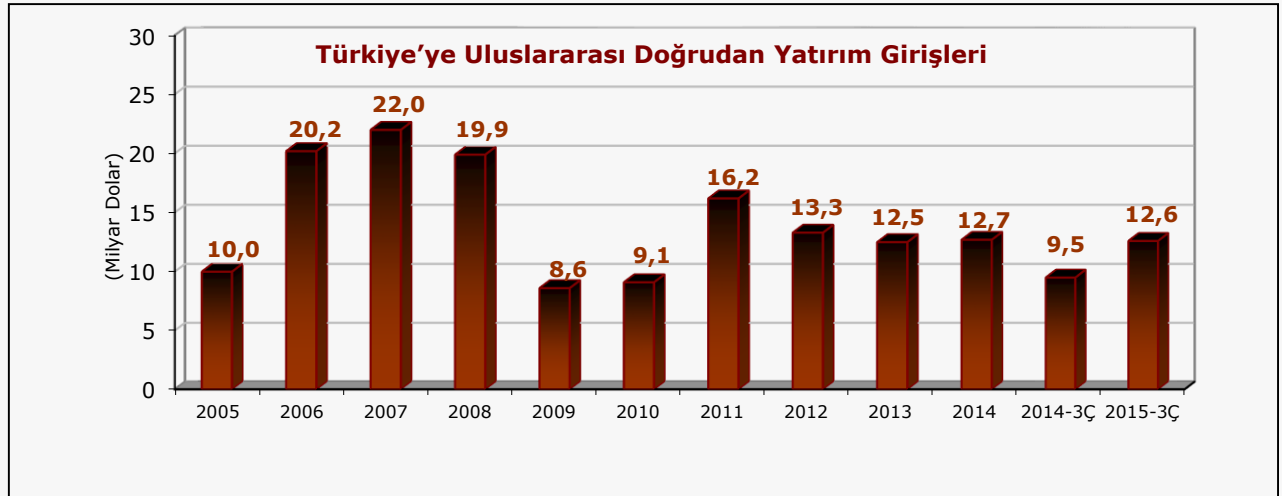

ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIMLAR DEĞERLENDİRME RAPORU

(2015-III. Çeyrek)

2015 YILI ÜÇÜNCÜ ÇEYREĞİ İTİBARIYLA TÜRKİYE'YE ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIM GİRİŞLERİ 12,6 MİLYAR \$'A ULAŞTI.

Türkiye'ye Uluslararası Doğrudan Yatırım (UDY) girişleri 2015 yılının üçüncü çeyreğinde 12 milyar 604 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. Bu rakam, geçtiğimiz yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında **%32** oranında bir artışı ifade etmektedir. 2015 yılının ilk 9 ayı itibarıyla kaydedilen bu giriş ile 2014 yılı toplam UDY tutarı yakalanmıştır.

Kaynak: TCMB

(yabancıların gayrimenkul alımları dahil)

12,6 milyar \$'lık UDY girişinin 9 milyar \$'ını net doğrudan uluslararası sermaye girişleri, 700 milyon \$'ını diğer sermaye ve 2,9 milyar \$'lık kısmını ise yurtdışında yerleşik kişilerin gayrimenkul alımları oluşturmuştur.

Gayrimenkul alımlarından doğan sermaye girişi toplam girişlerin **%23**'üdür. 2,9 milyar \$'lık bu giriş, 2014 yılının aynı dönemiyle kıyaslandığında, **%6** oranındaki bir azalışı göstermektedir.

Türkiye'ye Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişlerinin Dağılımı

(Milyon \$)	2010	2011	2012	2013	2014	2014/3.Ç.	2015/3.Ç.
Sermaye (Net)	6.221	14.146	10.126	9.298	8.623	6.579	8.998
Giriş	6.256	16.137	10.759	9.866	8.884	6.694	9.334
Çıkış	35	1.991	633	568	261	115	336
Diğer Sermaye (Net)	384	17	520	110	-195	-149	700
Gayrimenkul (Net) *	2.494	2.013	2.636	3.049	4.321	3.099	2.906
Toplam (UDY)	9.099	16.176	13.282	12.457	12.749	9.529	12.604

Kaynak: TCMB

*Yabancı kişilerin gayrimenkul alımları

2015 yılı üçüncü çeyreğinde toplam brüt sermaye girişlerinin (9,334 milyon \$) %50'sini (4,753 milyon \$) oluşturan **sanayi sektörü**, girişlerin en fazla olduğu sektör olmuştur. Sanayi sektörünü, % 49 pay ile hizmetler (4,556 milyon \$) takip etmiştir.

Geçtiğimiz yılın aynı dönemi ile kıyaslandığında hizmetler sektöründe %71 oranında bir artış kaydedilmiştir. 2015 yılının ilk 9 ayında en çok yatırım alan sektör, geçen senenin aynı dönemiyle kıyasla 3 kat artan, **finansal hizmetlerdir**. **Finansal hizmetleri sırasıyla imalat ve enerji sektörleri takip etmiştir.**

Sektörler	2010	2011	2012	2013	2014	2014/3.Ç.	2015/3.Ç.
(Milyon \$)							
Sermaye Giriş	6.256	16.137	10.759	9.866	8.884	6.694	9.334
1. Tarım	81	32	43	47	61	56	25
2. Sanayi*	2.887	8.038	5.480	4.819	4.844	3.971	4.753
İmalat	924	3.597	4.343	2.207	2.894	2.303	3.230
Elektrik, gaz	1.824	4.293	924	2.334	1.583	1.317	1.327
Madencilik	136	146	213	242	364	351	194
Su Temini, Atık Yönetimi	3	2	0	36	3	0	2
3. Hizmetler*	3.288	8.067	5.236	5.000	3.979	2.667	4.556
Finans ve Sigorta	1.621	5.883	2.084	3.415	1.535	1.064	3.303
Toptan Perakende Ticaret	435	709	221	377	1.165	772	395
Ulaştırma, Depolama	183	222	130	300	142	124	368
Gayrimenkul Faaliyetleri	241	300	173	128	226	98	138
Bilgi ve İletişim	36	36	133	110	211	150	106
İnşaat	310	301	1.427	178	232	130	72
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet F.	112	232	546	106	200	130	55
Diğer Hizmetler	350	384	522	386	268	199	119
Sermaye Çıkış	35	1.991	633	568	261	115	336
Diğer Sermaye (Net)	384	17	520	110	-195	-149	700
Gayrimenkul (Net)	2.494	2.013	2.636	3.049	4.321	3.099	2.906
Toplam	9.099	16.176	13.282	12.457	12.749	9.529	12.604

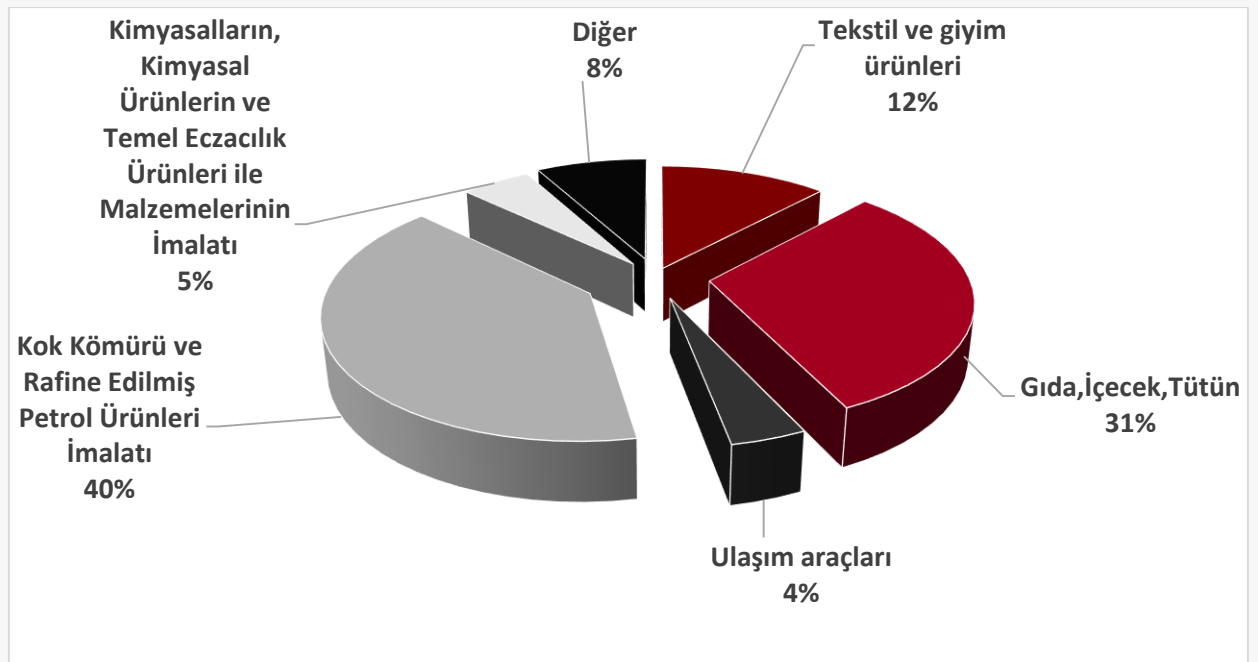
Kaynak: TCMB

* Alt sektörler 2015 1. yarı verilerine göre sıralanmıştır.

Sektörlere girişlerde alt kalemlere bakıldığında; imalat alanında, 2015 yılı üçüncü çeyrek girişlerinde ilk sırada yer alan **Kok Kömürü ve Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı** yaklaşık olarak 14 kat artarak 1.3 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. İkinci sırada yer alan **Gıda, içecek ve tütün ürünleri imalatı** sektörüne olan UDY girişi ise geçen yıla göre %118 artarak 1.001 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. Üçüncü sırada ise, **Tekstil ve giyim eşyaları imalatı** 3 katın üstünde artarak 402 milyon \$'a ulaşmıştır.

Hizmetler sektörü girişlerinde ise, **Finans ve Sigorta Faaliyetleri**, hizmet sektörü kapsamındaki girişlerde %72 ile halen en büyük paya sahiptir. 2014 yılının aynı dönemi ile kıyaslandığında, %210 artış ile 3.303 milyon \$ giriş gerçekleştirmiştir. Bunu sırasıyla, geçen seneye kıyasla %49 düşüş ile 395 milyon \$'a gerileyen **Toptan ve Perakende Ticareti** ve 3 kat artış ile 368 milyon \$'a ulaşan **Ulaştırma ve Depolama** takip etmiştir.

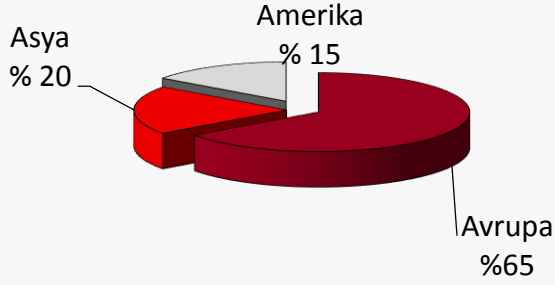
2015 Yılı Üçüncü Çeyreğinde İmalat Sanayine Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişlerinin Dağılımı

Kaynak: TCMB

2015 yılının üçüncü çeyreğinde Türkiye'ye en fazla UDY girişini sağlayan ülkeler sırasıyla **İspanya, A.B.D. ve Hollanda** olmuştur. İlk yarıda UDY girişlerine bölgesel olarak bakıldığında; **Avrupa** ülkelerinin girişlerin % 65'inin kaynağı olduğu görülürken, sırasıyla **Asya ülkelerinin** %20 ve **Amerika'nın** %15 payları bulunmaktadır.

2015 Yılı Üçüncü Çeyrek Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişlerinin Ülke ve Bölgeler İtibari ile Dağılımı

2015 / 3.Ç.	UDY Girişleri (milyon \$)	Pay (%)
1. İspanya	2.139	0.23
2. A.B.D.	1.456	0.16
3. Hollanda	933	0.10
4. Rusya	755	0.08
5. Belçika	723	0.08
6. Çin	446	0.05
7. Katar	350	0.04
8. Lüksemburg	326	0.03
9. İngiltere	322	0.03
10. Malezya	317	0.03
Diğer	1.567	0.17
Toplam (sermaye girişi)	9.334	100

Kaynak: TCMB

ULUSLARARASI ENDEKSLERDE TÜRKİYE

ENDEKS	YILLAR İTİBARI İLE TÜRKİYE'NİN SIRALAMALARI							DEĞİŞİM YÖNÜ
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Endeksi	63	60	68	72	69	51	55	↓
UNCTAD Dünya Yatırım Raporu UDY Girişi Sıralaması	30	29	26	24	22	22	-	-
AT Kearney UDY Güven Endeksi	-	23	-	13	25<	24	22	↑
WEF Küresel Rekabetçilik Endeksi	61	61	59	43	44	45	51	↓
IMD Küresel Rekabetçilik Endeksi	47	48	39	38	37	40	40	-
Transparency International Yolsuzluk Algılama Endeksi	61	56	61	54	53	64	-	↓

Kaynaklar

- Merkez Bankası Ödemeler Dengesi İstatistikleri
www.tcmb.gov.tr

- Uluslararası Endeksler
 - o World Bank Doing Business - www.doingbusiness.org
 - o UNCTAD - www.unctad.org
 - o AT Kearney - www.atkearney.com
 - o World Economic Forum - www.weforum.org
 - o Institution for Management Development - www.imd.ch
 - o Transparency International - www.transperancy.org